

Helse- og omsorgsdepartement
 Postboks 8011 Dep.
 0030 OSLO

07.01.11

Høring – Stoltenbergutvalget: Rapport om narkotika

Norsk Narkotikapolitiforening (NNPF) ønsker primært å knytte kommentarer til rapportens kriminalpolitiske forslag.

Forslag 3 – tilby avtaler om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret.

Debatten som har vært etter at Stoltenbergutvalget la fram sin rapport har i stor grad handlet om våre tyngste misbrukere. NNPF er av den oppfatning at denne debatten i større grad må omhandle barn og unge. Det er det forebyggende perspektivet som vil bety mest om man ønsker å begrense problemene rundt narkotika i fremtiden. Det vil alltid finnes misbrukere som har behov for hjelp, men utfordringen ligger i å ha gode nok tiltak og en stram nok ruspolitikk til at denne gruppen blir minst mulig.

En restriktiv narkotikapolitikk med risiko for å bli straffet er viktig i det forebyggende arbeidet. Politi og påtalemyndighet er gitt mulighet i loven til å gi unge narkotikamisbrukere alternative straffereaksjoner i form av for eksempel påtaleunntatelse med vilkår. Vilrårene kan bestå i krav om rusfrihet gjennom såkalte urinprøvekontrakter, skoleoppmøte eller arbeid. Disse vilrårene må fremstå som attraktive for ungdommen, og dette oppnår vi blant annet når riset bak speilet er annen form for straff. De stedene hvor det er vanlig å benytte denne reaksjonsformen kan vise til gode resultater i enkeltsaker, men det viser seg også at det av allmennpreventive hensyn ikke er tilstrekkelig når ungdommen dropper ut av programmet. Troverdigheten til slike reaksjoner er avhengig av et mindre forlokkende alternativ.

Tidlig avdekking av narkotikamisbruk er viktig for å kunne få en ungdom på rett vei før det oppstår et etablert misbruk og annen type kriminalitet. Politiet er en av de viktigste aktørene for å avdekke narkotikamisbruk blant ungdom og har et spesielt ansvar for å henvise disse videre i hjelpeapparatet. Vår erfaring er også at det for foreldre i en oppdragerrolle kan være positivt at bruk og besittelse av narkotika er forbundet med straff.

Det vil derfor være et stort feilgrep å endre straff for bruk og besittelse av narkotika, dette er et viktig forebyggende tiltak for å redusere rekruttering til et misbruker miljø. Særlig gjelder dette for ungdom under 18 år. At voksne personer må ta ansvar for straffbare handlinger, er ingen ”ekstra belastning” som krever at vi tar bort straff for bruk og besittelse av narkotika.

Et bedre forebyggende alternativ ville være å skjerpe straffen til ubetinget fengsel overfor voksne som omsetter narkotika til personer under 18 år.

Vi er også bekymret for at avkriminalisering vil føre til økt forbruk av narkotika, noe som igjen kan føre til mer ruspåvirket kjøring i vegtrafikken med økt risiko for alvorlige trafikkulykker.

NNPF sin erfaring er at bruk- og besittelsessaker, med helt spesielle unntak, ofte er inngangen for politiets arbeid med større saker. Det er ikke mange ledd mellom brukernivå og innførsel leddet. Uten en regel om kriminalisering bortfaller politiets hjemmelsgrunnlag for å jobbe gjennom brukermiljøene til de bakenforliggende nivåene i omsetningskjeden.

Forslag 22 – åpne for et tidsbegrenset forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes i LAR

NNPF mener at norsk narkotikapolitikk må bygge på menneskers rett til et verdig liv. Verdighet for den enkelte rusmisbruker handler om å bli gitt muligheten til et liv uten rus. Tungt opiatavhengige trenger ikke et nytt medikament, våre tyngste rusmisbrukere trenger behandling og oppfølging som er individuell tilpasset og hvor behandlingsapparatet har en stor porsjon raushet ift den enkeltes behov og utfordringer

Da legemiddelassistert rehabilitering (LAR) ble innført i Norge skulle tilbudet inneholde flere tiltak som skulle bidra til rehabilitering. Dessverre ser vi i dag at rehabiliteringen er nærmest fraværende, og at tiltaket i stor grad dreier seg om utdeling av medikamenter. Vi begynner i feil ende ved å utsette misbrukerne våre for et nytt prosjekt.

NNPF er negative til dette og mener forslaget signaliserer at samfunnet gir opp å gi de tyngste rusmisbrukerne et verdig liv og dermed aksepterer at de skal være bundet til rusen livet ut. Behandling med heroin er et langt skritt videre fra etableringen av sprøyterom. Det viktigste må være å arbeide for at rusavhengige skal ut av avhengigheten og ikke hjelpes til å opprettholde et rusproblem.

Konklusjon

NNPF mener at bruk og besittelse av narkotika fortsatt må være forbundet med straff, samtidig bør mulighetene lovverket gir oss til alternative straffereaksjoner utnyttes bedre. Vi er i mot et forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes i LAR. Vi mener at det allerede eksisterende behandlingstilbudet må på plass slik at det møter behovet til misbrukere i alle brukergruppene.

Anette Gultvedt
Leder Norsk Narkotikapolitiforening